

Tato práce se zabývá identitou autochtonní menšiny současných Lužických Srbů a jejich působením ve většinovém německojazyčném prostředí. Terénní výzkum byl proveden v roce 2014 a

2016 v rámci významného svátku Velikonočních jízd křížáků, jenž je projevem silné komunitněnáboženské pospolitosti, v katolické oblasti Horní Lužice.

Lužičtí Srbové jsou venkovským obyvatelstvem, jež se nikdy nedomáhalo svých národnostních práv násilnou cestou, naopak jejich zbraní byla tradičně konzervativnost, pasivita a

izolace. Lužičtí Srbové mají dvojí identitu, jsou bilingvní a jazyky dle situace přepínají. Kostel byl

historicky jediným místem, kde se užívala výhradně lužická srbština. Mimo rodinu totiž na úrovni

všech ostatních institucí konkurovala němčina.

Hlavní odlišnosti mezi vlastním etnikem a německým okolím vidí respondenti v lužickosrbském jazyce, katolické víře a udržování vlastních tradic, což podle nich může v majoritním obyvatelstvu vyvolávat pocit strachu z neznáma. V rozhovorech byly potíže v koexistenci s majoritní německou populací zmiňovány pouze v minulém čase. Oproti poválečné

generaci se tato již nemusí bát žádných postihů a svobodně svou národnost může projevat.

Podle saské, braniborské i celostátní ústavy jsou Lužičtí Srbové oficiálně uznáváni jako národností menšina a je jim přiřknuta finanční a zákonná podpora. Po roce 1948 (Sasko) a 1950

(Braniborsko) bylo na základě tzv. Srbského zákona v oblasti Horní a Dolní Lužice zavedeno dvojjazyčné dopravní značení, ale především se začalo rozvíjet lužickosrbské školství.

Lužická

srbština je zastoupena v mnohých institucích, ve spolkovém životě, částečně v médiích, existují

lužickosrbské tiskoviny, nakladatelství atd.

Toto etnikum dlouhodobě čelí asimilaci v německém prostředí, prožívá tak jakési permanentní „národní obrození“. I v současné době musí konfrontovat různé problémy. Za nejnebezpečnější se

považuje mechanické aplikování celoněmeckých předpisů na jejich menšinové školství, kvůli kterým byly v posledních letech zavřeny dvě srbské školy. Respondenti kvalitativního výzkumu

však nekladli zavírání lužickosrbských škol německé straně za vinu. Řešení viděli v rozšiřování

vlastních řad. Dle demografických statistik mají lužickosrbské obce nejmladší populaci v Sasku.

Na smíšená manželství reagovali respondenti v rozhovorech dvojitým způsobem. Mít za partnera Lužického Srba či Srbku je snazší. Nicméně, pokud je německý partner ochoten se naučit

lužickou srbštinu a vychovávat děti podle lužickosrbských tradic, pak své řady rozšiřují.

Pakliže se

ale německý partner lužickou srbštinu nenaučí, nastává praktický problém při rodinných oslavách,

kdy se pak musí celá rodina přizpůsobit a hovořit německy.

Strategii endogamie by si toto etnikum při svém nízkém počtu ani nemohlo dovolit.

Příkladem může být jeden respondent s černošským vzhledem, který byl lužickosrbskými rodiči

adoptován a který si v plné míře osvojil lužickosrbské kulturní hodnoty, byl velice pro-
vlastenecky

volnočasově i pracovně aktivní a plně začleněn do komunitního života.

Na základě výsledků výzkumu bylo zjištěno, že mezi mladými se rozvíjí živá kultura (např.
metalová skupina v lužické srbštině apod.), a ve vesnicích v oblasti Horní Lužice jsou kluby
pro

mladé, kde se scházejí (Budyšin/Bautzen, Kamjenz/Kamenz, Wotrow/Ostro,
Chróscicy/Crostwitz,

Ralbicy/Ralbitz a Nowa Wjeska/ Neudörfel). Ve městech mimo původní oblast Lužice se
však

vytváří nová komunita mladých, v Drážďanech vznikly vzhledem k potřebě dvě lužickosrbské
školy.

Tím, že příslušníci lužickosrbského etnika jsou vystaveni neustálému překonávání překážek,
jsou jejich národní projevy tak silné a uvědomělé, což vytváří vůči majoritnímu okolnímu
kontrast.

Na příkladu Velikonočních jízd, velkolepého, finančně a časově náročného svátku je vidět
vnitřní

síla a pospolitost tohoto etnika. Z odpovědí respondentů jasně vyplývá, že toto prostředí může
být

velkou hodnotou, může lákat a má co nabídnout i mladé generaci.